

Wiskadals Fabriker

I denna södra del av kvarteret Grävlingen uppfördes 1919 en fabriksbyggnad i tegel efter ritningar av arkitekt Lars Kellman. Beställare var pappersspinneriet AB Abies. Företagets verksamhet kom dock aldrig igång och fastigheten kom istället att utnyttjas av andra hyresgäster. Fabriken ägdes redan från 1919 av Linne-industriaktiebolaget, ett företag som specialiserat sig på tillverkning av skjortor och arbetskläder. AB Wiskadals fabrik övertog ägandet 1933. Företaget hade grundats 1926 av Erik Algot Claesson och Ferdinand Gustafsson. Wiskadals verksamhet var omfattande och vid 1930-talets mitt var AB Wiskadal ett av landets största postorderföretag. Under företagets nyttjandetid från 1930-talet fram till 1960-talet har delar av byggnaden förhyrts till andra hyresgäster. Från 1960-talets slut och fram till den genomgripande ombyggnad som gjordes 1988 har en mängd olika verksamheter med diverse inriktningar funnits i byggnaden. Idag utnyttjas den som kontorshotell.

Foto Glenn Murberg 20150926

Ursprungligen bestod byggnaden av en relativt smal byggnadskropp. Det var en stilmässigt utpräglad industribyggnad uppförd 1919 av byggmästare Oscar Ohlson. Byggnaden har en betongkonstruktion i 4 våningar med tegelklädd fasad efter ritningar av arkitekt Lars Kellman. Stilmässig kan influenser spåras från amerikanska fabriksbyggnadsideal och AB Industribyråns fabriksbyggnader som vid tiden från 1915 och fram till 1930-talet var stilbildade i Sverige. Under den inledande perioden användes byggnaden på följande sätt: I källaren fanns in- och uppackning, lager samt garage. Bottenvåningen innehöll kontor, provrum och fakturering i den södra delen samt mottagning, syningsrum, skärtrum och väntrum i den norra delen. Andra våning fungerade i sin helhet som lager medan tredje våningen förutom lager även innehöll appretur pressrum, torkrum, ruggrum samt matsal i den norra delen. Fjärde våning innehöll lager. Byggnaden har vid minst fyra tillfällen genomgått omfattande om- och tillbyggnader. Trots detta är den för Borås unik byggnad, stilmässigt utpräglad och välbevarad är den en bra företrädare för de ideal som fanns för fabriksbyggnader vid tiden för uppförande. Det är dock endast byggnadens exteriör som är i välbevarat skick, interiören är dock helt ombyggd år 1988 och ytterst få spår av tidigare verksamheter finns bevarade.

År 1941 gjordes en utbyggnad mot Viskan i en stam funktionalistisk stil efter ritningar av arkitekt Folke Berg. Tack vare lägre våningshöjder kunde byggnaden få 7 våningsplan utan att bli högre än den befintliga byggnaden. Interiört fanns garage i bottenvåningen, andra våning innehöll ateljé och sjukrum, på tredje våningen fanns en oindelad sysal, på fjärde våningen fanns lunchrum, den femte och sjätte våningen innehöll provlager och kontor medan den sjunde innehöll lunchrum. Taket fungerade delvis som takterass.

År 1963 byggde man ut mot Viskan som lager i 5 våningar efter ritningar av Hugo Nilssons ingenjörbyrå. Den hade ursprungligen, trots sitt platta tak, vissa ambitioner att genom betonade vertikaler i tegel ansluta till den ursprungliga byggnaden av Lars Kellman.

Foto Glenn Murberg 20150926

I anslutning till den stora tegelbyggnaden finns även före detta vaktmästarebostaden. Den hörde ursprungligen till den rivna snickerifabriken som tidigare låg på den plats där Wiskadals företagscenter i dag har sin parkering. Vaktmästarebostaden är ursprungligen vitt stöphus i 1 våning från 1800-talets första hälft.